

Ons pedagogisch handelen buitenschoolse opvang De Verbinding

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

De voorbereiding voor een nieuwe locatie zijn in volle gang. Op dit moment wordt het gebouw ontworpen en zijn er samen met het onderwijs al veelvuldig in gesprek over wat we belangrijk vinden in het nieuwe kindcentrum. Voordat het gebouw klaar is duurt nog even en starten we alvast met één bso groep bij de noodlocatie zodat er al verder inhoud gegeven kan worden aan de samenwerking met de basisschool.

Oktober 2019

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We starten de middag in de basisgroep, zodat kinderen weten tot welke groep ze horen en wie voor hen de vertrouwde pedagogisch medewerker is.
- Bij binnenkomst begroeten de pedagogisch medewerkers ieder kind op een persoonlijke manier. We willen dat ieder kind zich gezien en welkom voelt op de bso.
- Bij de start van de middag krijgen de kinderen soepstengels met zuivelspread en een beker water of een beker thee. Ook stimuleren wij de kinderen om nog even in hun tas te kijken of ze nog iets over hebben qua eten en drinken. Tijdens dit moment proberen we zoveel mogelijk kinderen te laten vertellen over wat ze op school, in het weekend of in de vakantie gedaan hebben. Ook geven wij de kinderen tijdens het eetmoment de ruimte om te vertellen over de dingen die ze bezig houden.
- Wanneer er een nieuw kind start op de bso, besteden we hier extra aandacht aan. Heeft het kind al vriendjes/vriendinnetjes op de bso, dan proberen we dat vriendje of vriendinnetje het nieuwe kind wegwijs te laten maken. We geven het kind de ruimte langzaam te wennen aan alle regels en werkwijzen.
- Wanneer we merken dat een kind een beetje verloren rondloopt, bijvoorbeeld omdat het moe is of een vriendje/vriendinnetje afwezig is, spelen wij hierop in. We laten het kind merken dat we hem/haar zien door op een passende manier contact te maken, bijvoorbeeld door het kind even op schoot te nemen. We sluiten aan bij waar het kind op dat moment behoefte aan heeft en ondersteunen eventueel in het komen tot een activiteit of het leggen van contact met andere kinderen.
- Waar het kan, geven we de kinderen de ruimte om de pedagogisch medewerker te helpen. Zo mag een kind bijvoorbeeld alle bekers ophalen wanneer het eetmoment voorbij is of helpen afwassen en/of afdrogen.
- Ten slotte nemen we elke dag afscheid tijdens het ophaalmoment met een high-five. Het is een leuke en speelse manier van contact maken, iets dat iedere dag terugkomt.

De basisschool werkt met KiVa: een programma sociale veiligheid. Met het veiligheidsprotocol wordt er gewerkt aan een veilige schoolomgeving. Met de bso sluiten we daar uiteraard bij. Hoe we dat gaan doen wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Wanneer de kinderen met veel energie uit school komen en moeite hebben met geconcentreerd of rustig spelen, nemen we ze mee naar buiten zodat ze even lekker kunnen rennen en schreeuwen. Op deze manier kunnen ze hun energie kwijt. We bedenken dan een tikspel of doen een spel met de bal, zodat de kinderen uitgedaagd worden en zo hun energie kwijt kunnen.
- Daarnaast is er de mogelijkheid om de kinderen bewegingsspellen aan te bieden die geschikt zijn voor binnen. Wanneer we merken dat ze binnen aan het rennen zijn en de behoefte laten zien om te bewegen, doen we bijvoorbeeld de stoelendans of zetten we muziek op en laten we ze vrij bewegen
- In ons activiteitenprogramma sluiten we aan bij het thema van school. Daarnaast houden we rekening met de leeftijd, het geslacht en de verschillende behoeften van de kinderen. Zo zullen we de ene keer bijvoorbeeld een creatieve activiteit doen, en een andere keer een activiteit in de vorm van een spel.
- We vragen de kinderen regelmatig om input voor het activiteitenprogramma. Voor de kinderen is het leuk om 'hun idee' terug te zien in het programma. Door te laten zien dat we er echt iets mee doen, stimuleren we de creativiteit en zelfstandigheid bij de kinderen en merken we dat ze zich vrij voelen om aan te geven wat ze wel en niet leuk vinden.

Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het kindvolgsysteem *Kijk op kinderen*.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Wij besteden aandacht aan de ideeën en wensen van de kinderen. Ze komen er zelf mee, maar wij vragen er zelf ook naar. Zo stellen we bijvoorbeeld gezamenlijk een verlanglijstje op voor Sinterklaas. Ook wanneer we merken dat de kinderen een speelhoek of bepaald speelgoed extra leuk of juist minder leuk vinden, spelen wij hierop in. Ook signalen van ouders over de wensen van het kind nemen wij serieus.
- Binnen de bso wordt binnenkort een kinderraad gevormd. De kinderraad biedt kinderen de gelegenheid aan te geven wat ze fijn vinden op de bso en welke wensen er zijn. De kinderen hebben alle vrijheid om eigen input te geven.
- Iedere week is er een activiteitenprogramma en kunnen kinderen kiezen aan welke activiteit zij deel willen nemen. Ook voor iedere vakantie wordt er zo'n programma gemaakt, zodat zowel kinderen als ouders weten wat zij kunnen verwachten. De kinderen worden betrokken bij het maken van het programma. Wij vragen de kinderen wat ze graag op de bso zouden willen doen of maken.
- Naast het activiteitenprogramma op de locatie is er ook bij iedere vakantie een programma waar we ons als bso voor kunnen inschrijven. Hierbij gaat het om activiteiten als een voetbal- of hockeytoernooi en een rondleiding bij NEC. Maar ook een poppenkastvoorstelling of een dansworkshop.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We stellen voor iedere week een activiteitenprogramma op. Hierbij maken we gebruik van de input van de kinderen en gebruiken we ideeën van de site Pinterest of Doenkids. In de basis sluiten we aan bij de thema's van school, daarnaast bij thema's als kerst, Sinterklaas en Koningsdag. We maken hierbij een goede verdeling tussen creatieve, rustige, actieve en uitdagende activiteiten.
- We spelen ook veel buiten omdat kinderen dan tot ander spel komen. We maken daarvoor gebruik van de speeltuinen in de buurt. Daar kunnen ze op zoek naar beestjes en lekker klimmen en klauteren. Het schoolplein biedt de mogelijkheid om touwtje te springen, te knikkeren en dergelijke activiteiten.
- Schoolvakanties zijn speciaal bij de bso. De kinderen zijn de hele dag aanwezig, waardoor er meer tijd is om activiteiten te organiseren of uitstapjes te maken. Doordat de kinderen een hele dag bij ons zijn, lunchen we dan ook gezamenlijk. Normaliter is dit een broodmaaltijd. Soms krijgen de kinderen iets extra's, zoals knakworstjes, pannenkoeken of extra lekker broodbeleg. Ook koken of bakken we wel eens zelf iets, zoals koekjes, minipizza's of broodjes.
- Wanneer we tijdens een vakantieperiode uitstapjes gaan maken, informeren we ouders altijd tijdig via het Ouderportaal over waar we heen gaan en wat we daar gaan doen. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat we in een hal gaan trampolinespringen of naar een theatervoorstelling gaan. Daarnaast kan het voorkomen dat we een professional (bijv. sporter of kunstenaar) uitnodigen om bij ons op de bso een bijzondere activiteit met de kinderen te komen doen.
- Op woensdag en vrijdag en tijdens de vakanties worden de kinderen nog opgevangen bij bso De Verwondering. Het vakantieprogramma wordt dan met de pm'ers van De Verwondering afgestemd.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Onze bso middag heeft een vaste structuur, dit om de kinderen regelmaat en voorspelbaarheid te bieden. Van bepaalde tijden wordt zo nu en dan afgeweken, bijvoorbeeld bij ontzettend mooi weer (langer buiten spelen) of een uitgebreidere activiteit. Er zitten vaste eet- en drinkmomenten in de middag, en daarnaast is er ruimte voor vrij spel en het deelnemen aan een activiteit. Het moment van opruimen wordt standaard ondersteund door een liedje. Tijdens het ophaalmoment sluiten de pm en het kind de middag af met een 'high-five'.
- Daarnaast herhalen we regelmatig de regels die gelden voor de kinderen. Zo weten de kinderen binnen welk kader zij kunnen doen en laten wat ze willen. Wanneer een kind de regels overtreedt, volgt er na een waarschuwing een consequentie.
- We besteden extra aandacht aan nieuwe kinderen en hun ouders. We nemen dan ook ruim voor de start contact op om een intakegesprek in te plannen. Tijdens dit gesprek lichten we ouders in over de gang van zaken op de bso en vragen wij na of er bijzonderheden spelen rondom het kind. Informatie van kinderen die van het kdv komen, vragen we op bij de pm'ers van de betreffende groep. Mocht het nodig zijn, dan plannen we een wenmoment voor het kind, waarin hij of zij een uurtje of een middag bij ons komt spelen.
- Bij ruilen of incidentele opvang is de samenstelling van de groep mogelijk anders dan op de dagen dat een kind gewoonlijk komt. Hij of zij krijgt dan te maken met andere kinderen en andere pm'ers. Wij letten er op of het kind zich op zo'n dag prettig voelt, en geven hem of haar waar nodig extra aandacht.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- We merken dat kinderen het leuk vinden om elkaar te helpen. Bijvoorbeeld wanneer een kind wat wil opschrijven, maar nog niet alle letters kent. Op dit soort momenten vragen ze elkaar dan vaker om hulp. Wij stimuleren de kinderen ook op dit vlak. Om tijdens een knutselactiviteit eerst hulp aan elkaar te vragen wanneer het knippen of plakken niet lukt. Dit gebeurt ook met het opruimen: als je zelf klaar bent met opruimen, kijk je om je heen om te kijken of iemand anders nog hulp nodig heeft.
- Op de bso zijn mogelijkheden voor samenspel. De oudere kinderen vinden het bijvoorbeeld leuk om al een stuk verantwoordelijkheid te dragen, we organiseren wel eens activiteiten waarbij de kinderen in teams moeten samenwerken. De oudste kinderen hebben dan de taak om teamcaptain te zijn, zij helpen en begeleiden de jongere kinderen in het spel. Ze zijn dan vaak erg trots op datgene wat ze met elkaar hebben bereikt.
- Als er onenigheid is tussen de kinderen, dan komen ze vaak naar een van de pedagogisch medewerkers. Ze 'vergeten' of vinden het lastig om dit eerst zelfstandig op te lossen en/of te bespreken met andere kind(eren). We leren de kinderen om 'het probleem' eerst zelfstandig op te lossen en te benoemen wat ze wel of niet leuk vinden. We geven hierbij vaak de volgende handvaten: zeg "Stop, hou op" tegen de ander. Probeer het met woorden op te lossen, niet door elkaar pijn te doen. Mocht het de kinderen niet zelfstandig lukken, komen zij voor hulp bij de pm en worden zij ondersteund.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren de kinderen met respect om te gaan met leeftijdsgenoten en de pm. Wanneer zij in conflict raken met elkaar, leggen wij uit dat het 'oplossen met woorden' beter werkt dan 'elkaar pijn doen'. Wij helpen hen bij het overleggen tijdens spel en het verbeteren van de onderlinge sfeer.
- Ook leren wij de kinderen met respect om te gaan met materiaal. Wanneer je ermee gooit of erop gaat staan, gaat het kapot. Daarnaast kun je er een ander ook pijn mee doen, wanneer je onvoorzichtig bent. We vragen de kinderen mee op te ruimen en de spullen terug te leggen op de plekken waar het 'hoort'. Ook leren we ze om elkaar te stimuleren bij het opruimen, door elkaar aan te spreken.
- We bieden kinderen de mogelijkheid ons te helpen rondom eet- en drinkmomenten. Zo kunnen zij bijvoorbeeld meehelpen met het uitdelen van de bекers, het dekken van de tafel tijdens vakantiedagen, of het afdrogen van de afwas. Ook mogen ze helpen met het fruit maken.
- We gaan aan de slag met zaadjes, alle kinderen mogen er wat zaaien. De kinderen helpen de plantjes verzorgen, door ze elke dag water te geven. Op die manier zien ze hoe de plantjes groeien. Wanneer we in de speeltuin of park zijn leren we de kinderen respect te hebben voor de natuur. We maken afspraken dat er geen takken van de bomen afgebroken worden en insecten gewoon in leven mogen blijven.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- De dagelijkse overdracht met ouders vinden we belangrijk, niet alle ouders zoeken zelf dat contact. De kinderen melden zichzelf af in de Ipad, zo ontstaat er ook vaak nog een goed moment om even contact met ouders te maken.
- Eens per jaar geven we ouders de mogelijkheid met ons in gesprek te gaan over de ontwikkeling en het welzijn van hun kind op de bso. Dit wordt gedaan aan de hand van een observatieverslag. Op ieder ander moment in het jaar kan het zijn dat er zorgen spelen, vanuit ouders en/of de pm'ers. We bespreken of we de zorgen delen en daarnaast hoe we het verder samen kunnen en willen aanpakken. We houden daar contact over.
- Als een kind hulp krijgt van een externe partij dan zoeken we daar – als dit relevant is en met toestemming van de ouders - contact mee zodat we zoveel mogelijk dezelfde lijn volgen met elkaar. We proberen het voor het kind zo eenvoudig en duidelijk mogelijk te maken.
- Met school overleggen we hoe we de overdracht vorm gegeven gaat worden. Voornamelijk met kinderen die het wat moeilijker hebben met de overgang van school naar bso, is er even contact met tussen pm en mentor. De lijntjes met de mentoren/leerkrachten zijn kort.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hierop gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Als we met de kinderen een uitstapje gaan maken letten we extra op de veiligheid. Door kinderen allemaal een zelfde kleur hesje aan te doen vallen zij extra op. Als we met een bus ergens heen gaan, moeten de kinderen blijven zitten en mogen zij niet heen en weer lopen in de bus.
- Vierogenprincipe: Op elk moment bestaat de reële kans dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. De kinderen en medewerkers lopen veel bij elkaar binnen. Door het open karakter (leerpleinen) van het kindcentrum kun je gemakkelijk 'binnenkijken'. Er zijn altijd meerdere medewerkers in het gebouw aanwezig die onverwachts binnen kunnen lopen.
- Achterwacht: In situaties dat er op onze locatie heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig en bereikbaar. Kindcentrum De Verwondering is vijf dagen per week geopend van 7.30 tot 18.00 (of 18.30 uur) zodat zij de achterwacht zijn voor de bso. Deze ligt ook op loopafstand van De Verbinding. Op woensdag en vrijdag zijn er weinig kinderen en worden de kinderen bij bso De Verwondering opgevangen.